

2 0 2 2

SANSKRIT

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

ALLOTMENT OF MARKS

Q. No. 1 carries 1 mark each	:	1×10 = 10
Q. No. 2 carries 2 marks each	:	2× 6 = 12
Q. No. 3 carries 4 marks each	:	4× 2 = 8
Q. No. 4 carries 6 marks each	:	6× 2 = 12
Q. No. 5 carries 22 marks	:	= 22
Q. No. 6 carries 2 marks each	:	2× 3 = 6
Q. No. 7 carries 4 marks each	:	4× 5 = 20
Q. No. 8 carries 2 marks each	:	2× 5 = 10
		<hr/>
		Total = 100

1. Answer each of the following questions by writing only the actual correct words : 1×10=10

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ প্ৰত্যেকটোৰ উত্তৰত কেৱল প্ৰকৃত আৰু শুদ্ধ শব্দ লিখা :

- (a) The *Bhṛṅgikāvya* is divided into four / six / ten Sections (কাণ্ডs).
(Write the correct word)

‘ভট্টিকাব্য’খন চাৰিটা / ছয়টা / দহটা কাণ্ডত বিভক্ত।

(শুদ্ধ শব্দটো লিখা)

- (b) Who is the author of ‘*Bhṛṅgikāvya*’?

‘ভট্টিকাব্য’ৰ লিখক কোন ?

- (c) Write the derivation of the word ‘*kaṅkṛt*’.

‘কাকুৎস্থঃ’ শব্দটোৰ ব্যুৎপত্তি লিখা।

- (d) What term is used to denote the division of the *Satī Jayamatī Kāvya*?

‘সতী জয়মতী’ কাব্যৰ বিভাগবোৰ বুজাবলৈ কি পৰিভাষা ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে ?

- (e) Give the Sanskrit equivalent of ‘*lasya*’.

‘লস্তু’ পদৰ সংস্কৃত প্ৰতিশব্দ দিয়া।

- (f) The *Satī Jayamatī* is a Mahākāvya / Kathā / Khaṇḍakāvya.

(Write the correct word)

‘সতী জয়মতী’ এখন মহাকাব্য / কথা / খণ্ডকাব্য।

(শুদ্ধ শব্দটো লিখা)

- (g) Write the name of the book in which ancient Assamese arts and paintings were depicted.

প্ৰাচীন অসমীয়া চিত্ৰকলা চিত্ৰিত হোৱা গ্ৰন্থ এখনৰ নাম লিখা।

- (h) Name the disease that may be caused by the sound of Jet Aeroplane.

জেট বিমানৰ শব্দৰ পৰা ঘটিত বেমাৰটোৰ নাম লিখা।

- (i) Write one cause of air pollution as you find in your lesson, ‘*pradushanamsya*’.

‘প্ৰদূষণসমস্যা’ পাঠটিত তুমি পোৱা ধৰণে বায়ু প্ৰদূষণৰ কাৰণ এটি লিখা।

- (j) Write any one cause of water pollution as you find in your lesson, ‘*pradushanamsya*’.

‘প্ৰদূষণসমস্যা’ নামৰ পাঠটিত পোৱা ধৰণে জল প্ৰদূষণৰ যি কোনো এটি কাৰণ লিখা।

2. Answer the following questions (the answers must be in sentence) :

2×6=12

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ কৰা (উত্তৰবোৰ বাক্যত হ’ব লাগিব) :

- (a) Quote from memory any one verse from *Bhṛṅgikāvya*, Canto II that does not occur in the question paper.

প্ৰশ্নকাকতত উদ্ধৃত নোহোৱা যি কোনো এটা শ্লোক ‘ভট্টিকাব্য’ৰ দ্বিতীয় সৰ্গৰ পৰা মুখস্থ লিখা।

- (b) Write the name of the metre employed in the First Verse of the *Satī Jayamatī Kāvya*. Derive the words ‘*lasya*’ and ‘*dasya*’.

‘সতী জয়মতী’ কাব্যৰ প্ৰথম শ্লোকটিত প্ৰযুক্ত হোৱা ছন্দটিৰ নাম লিখা। ‘লস্তু’ আৰু ‘দহ্তু’ পদ দুটাৰ ব্যুৎপত্তি নিৰ্ণয় কৰা।

- (c) “*saṅskṛtīnṛayasya samānṛayena sāmasīyāsaṅskṛtīrjāyata*.”

What is meant by the term ‘*saṅskṛtīnṛay*’ refer to here?

ইয়াত উল্লেখ কৰা ‘সংস্কৃতিত্ৰয়’ শব্দটোৱে কি বুজাইছে ?

(d) Write the names of two places where fine application of art and architecture of ancient Kāmarūpa can be found.

প্রাচীন অসমৰ (কামৰূপৰ) কলা-ছাপত্যৰ সুন্দৰ নিদৰ্শন পৰিলক্ষিত হোৱা দুখন ঠাইৰ নাম লিখা।

(e) What are the four stages of Assamese culture?

অসমীয়া সংস্কৃতিৰ চাৰিটা স্তৰ কি কি ?

(f) Mention two measures suggested by the author to stop earth pollution in the lesson, 'প্রদূষণসমস্যা'.

'প্রদূষণসমস্যা' নামৰ পাঠটিত ভূমি প্ৰদূষণ নিবাৰণৰ বাবে লেখকে আগবঢ়োৱা দুটা পৰামৰ্শ উল্লেখ কৰা।

3. Translate the following :

4×2=8

তলত দিয়াবোৰ অনুবাদ কৰা :

(a) सुप्राचीनः सुदीर्घश्चास्याः संस्कृतेरितिहासः। आर्याणां निषादानां मङ्गोलीयानां (किरातानां) च संस्कृतित्रयस्य समन्वयेनासमीयासंस्कृतिरजायत। द्राविड-संस्कृतेः प्रभावः अस्यां संस्कृतौ स्पष्टं नोपलभ्यते।

Or / अथवा

अस्मिन्नेव काले सहजिया सिद्धाचार्यैः विरचितानां चर्यापदजातानां असमीयाभाषिकसंस्कृतौ विशिष्टावदानं समस्ति। मौखिकं साहित्यमपि युगस्यास्य अन्यतममवदानम्।

(b) विज्ञानस्यापप्रयोगस्तथा लोकानां समाजसचेतनताया अभावः प्रदूषणस्य प्रधाने कारणे भवतः। प्रदूषणद्वारा न केवलं लोकानां स्वास्थ्यहानिः भवति अपि तु दुरारोग्या व्याधयोऽपि जायन्ते।

Or / अथवा

आधुनिकयुगे नदीजलस्य प्रदूषणं प्रबलां समस्यां जनयति। न केवलं भारतवर्षेषु अपि तु पाश्चात्यदेशेष्वपि इयमेका अतिगभीरा समस्या। ईलण्डदेशे थेमस् नद्या जलं बहुधा प्रदूषितं भवति। इदं टि. एस्. इलियट्महोदयेन स्वग्रन्थे उल्लिखितमस्ति।

4. Explain any two of the following with reference to the context (taking one from each Group) :

6×2=12

প্ৰসঙ্গ-সঙ্গতি দেখুৱাই তলৰ যি কোনো দুছোৱা ব্যাখ্যা কৰা (প্ৰতিটো শাখাৰ পৰা এছোৱাকৈ) :

Group—A / ক—শাখা

(a) दत्तावधानं मधुलेहिगीतौ प्रशान्तचेष्टं हरिणं जिघांसुः।
आकर्णयन्तुत्सुकहंसनादान् लक्ष्ये समाधिं न दधे मृगावित्॥

(b) दैत्याभिभूतस्य युवामवोढं मग्नस्य दोर्भिर्भुवनस्य भारम्।
हवीषि सम्प्रत्यपि रक्षतं तौ तपोधनैरित्थमभाषिषाताम्॥

Group—B / খ—শাখা

(c) चलतु निखिलपापं सेवकानामुपाया
भवतु च भवभीतः शोकहीनः सुरूपः।
असुरमथन इत्थं दिव्यभावात् परेशो
भगमिह भगवत्या नीलशीर्षे मुमोच॥

(d) घटकनरकबाणा नारकेयः सुधन्वा
कमतनृपतिमुख्या राजवृन्दा वरेण्याः।
भरतजनपराज्ये भारते ख्यातवीर्या
मणिमरकतचित्रां कामभूमिं शशासुः॥

5. Answer the following questions :

তলৰ প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Write how Rāmacandra was received by the hermits after his arrival at the hermitage of Viśvāmitra. 4

বিশ্বামিত্ৰৰ আশ্ৰমত উপস্থিত হোৱাৰ পিছত ঋষি-মুনিসকলে ৰামচন্দ্ৰক কেনেদৰে অভ্যর্থনা জনাইছিল, লিখা।

Or / অথবা

Present a description of the hermitage of Viśvāmitra as you find in the *Bhaṭṭikāvya*, Canto II.

‘ভট্টিকাব্যম’ৰ দ্বিতীয় সৰ্গত পোৱা ধৰণে বিশ্বামিত্ৰৰ আশ্ৰমৰ এটি বৰ্ণনা উপস্থাপন কৰা।

(b) Describe the natural beauty of the hermitage of Vaśiṣṭha as you find in the *Satī Jayamatī Kāvya*. 4

‘সতী জয়মতী’ কাব্যত পোৱা ধৰণে বশিষ্ঠৰ আশ্ৰমৰ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্য বৰ্ণনা কৰা।

Or / অথবা

Present a brief note on *Satī Jayamatī Kāvya*.

‘সতী জয়মতী’ কাব্যৰ ওপৰত এটি সংক্ষিপ্ত টোকা আগবঢ়োৱা।

(c) Describe the different festivals connected with Assamese culture. 4

অসমীয়া সংস্কৃতিৰ লগত জড়িত উৎসৱসমূহৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

Or / অথবা

Who is Gādhisuta? What are the two spells taught by him to Rāma? Why did he teach Rāma the two spells? 1+2+1=4

গাধিসূত কোন? তেওঁৰ দ্বাৰা ৰামক শিকোৱা অস্ত্ৰবিদ্যা দুবিধ কি কি? তেওঁ কি কাৰণে ৰামক দুবিধ অস্ত্ৰবিদ্যা শিকাইছিল?

(d) What is meant by *प्रदूषणम्*? Write, how earth pollution is caused as viewed by the author of the lesson, ‘*प्रदूषणसमस्या*’. 2+4=6

প্ৰদূষণ বুলিলে কি বুজায়? ‘প্ৰদূষণসমস্যা’ পাঠটিত লেখকৰ মতে ভূমি প্ৰদূষণ কেনেকৈ ঘটে, লিখা।

(e) Write two bad effects of air pollution. 4

বায়ু প্ৰদূষণৰ দুটা কুফল লিখা।

Or / অথবা

Write how water pollution is caused in the river Gaṅgā as viewed by the author of the lesson, ‘*प्रदूषणसमस्या*’.

‘প্ৰদূষণসমস্যা’ পাঠটিত লেখকৰ মতে গঙ্গা নদীত জল প্ৰদূষণ কেনেকৈ ঘটিছে, লিখা।

6. Write notes on (any three) : 2×3=6

টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা) :

चर्यापदम् ; मौखिकसाहित्यम् ; ब्रह्मपुत्रः ; कातिबिहु ; हांकरदेव ; बरगीत ; पुत्तलिका नृत्य।

7. Answer any five of the following : 4×5=20

তলৰ যি কোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ কৰা :

(a) Decline any four of the following :

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ শব্দৰূপ লিখা :

(i) ‘सखि’ in प्रथमा singular

‘সখি’ প্ৰথমৰ একবচনত

(ii) ‘साधु’ in सम्बोधन singular

‘সাধু’ সম্বোধনৰ একবচনত

(iii) 'मातृ' in षष्ठी singular

'मातृ' षष्ठीৰ একবচনত

(iv) 'पथिन्' in पञ्चमी plural

'पथिन्' पञ्चमीৰ বহুবচনত

(v) 'अस्मद्' in षष्ठी dual

'अस्मद्' षष्ठीৰ দ্বিবচনত

(vi) 'लता' in प्रथमा plural

'लता' प्रथमाৰ বহুবচনত

(vii) 'मुनि' in सममी plural

'मुनि' सममीৰ বহুবচনত

(b) Conjugate any four of the following :

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ধাতুকপ লিখা :

(i) √स्था in लृट् third person dual

√स्था लृट् लकाৰৰ প্ৰথম পুৰুষৰ দ্বিবচনত

(ii) √स्मृ in लोट् third person dual

√स्मृ लोट् लकाৰৰ প্ৰথম পুৰুষৰ দ্বিবচনত

(iii) √लम् in लृट् third person singular

√लम् लृट् लकाৰৰ প্ৰথম পুৰুষৰ একবচনত

(iv) √ग्रह् in लट् third person dual

√ग्रह् लट् लकाৰৰ প্ৰথম পুৰুষৰ দ্বিবচনত

(v) √हन् in लङ् third person singular

√हन् लङ् लकाৰৰ প্ৰথম পুৰুষৰ একবচনত

(vi) √सिब् in लोट् second person singular

√सिब् लोट् लकाৰৰ মধ্যম পুৰুষৰ একবচনত

(vii) √दृश् in लट् third person dual

√दृश् लट् लकाৰৰ প্ৰথম পুৰুষৰ দ্বিবচনত

(c) Give the resultant forms of any four of the following :

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ নিপন্নৰূপ লিখা :

√दा + तव्य ; √क्री + अनीय ; √ग्रह् + क्त्वाच् ; आ-√रुह् + ल्यप् ;
√सह् + तुमुन् ; नि-√धा + क्त (पुं) ; √दृश् + शतृ ; √दा + सन् लट् अन्ति।

(d) Substitute single words for any four of the following :

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ এটা শব্দত প্ৰকাশ কৰা :

नमः करोति ; पिवन्तं प्रेरयति ; विजेतुमिच्छन्ति ; दातुम् इच्छति ; पुनः पुनः
पठति ; विद्वान् इव आचरति।

(e) Write a note on the use of णिब् affix with examples.

णिच् प्रत्ययৰ ব্যৱহাৰ উদাহৰণসহ লিখা।

(f) Correct any four of the following :

তলৰ যি কোনো চাৰিটা শুদ্ধকৈ লিখা :

- (i) सः मम स्नेहास्पदः।
(ii) शिवावः शय्यायां शयन्ति।
(iii) विद्यालयस्य समया नदी प्रवहति।
(iv) भगवान्! मां प्रति कृपां कुरु।
(v) रामचन्द्रः रावणम् अहनत्।
(vi) धनिनः दरिद्राय धनं ददन्ति।
(vii) अहं सर्पं विभेमि।

8. Translate into Sanskrit any five of the following :

2×5=10

তলৰ যি কোনো পাঁচটা সংস্কৃতলৈ অনুবাদ কৰা :

- (a) Sanskrit is the mother of Modern Indian Languages.
সংস্কৃত আধুনিক ভাৰতীয় ভাষাসমূহৰ জননী।
(b) It rains heavily during the summer season in Assam.
অসমত বৰ্ষাকালত বহুত বৰষুণ হয়।
(c) Vālmīki composed the Rāmāyaṇa.
বাল্মীকিয়ে 'ৰামায়ণ' ৰচনা কৰিছিল।

(d) Truth ever triumphs, its should not be forgotten.

সত্যৰহে সদায় জয় হয়, এই কথা পাহৰিব নালাগিব।

(e) Students from far away come to our school to study.

আমাৰ বিদ্যালয়লৈ বহু দূৰৰ পৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল পঢ়িবলৈ আহে।

(f) The moon shines in the clear sky of autumn season.

শৰৎকালৰ নিৰ্মল আকাশত চন্দ্ৰ জিলিকি আছে।

(g) A king protects his subjects from danger.

ৰজাই প্ৰজাক বিপদৰ পৰা ৰক্ষা কৰে।

(h) Rāmacandra returned to Ayodhyā after fourteen years.

ৰামচন্দ্ৰ অযোধ্যালৈ চৈধ্য বছৰৰ পাছত ঘূৰি আহিছিল।
